

§ Samlingen 1884—85 forelaa et lignende Andragende, men Udvalget gjorde ingen Indstilling (se Tillæg B. Sp. 601—2). Samme Andragende gjentoges i forrige Samling, som imidlertid sluttedes, inden der blev afgivet Betænkning derover.

Udvalget foreslaar Andragendet henvist til Krigsministerens Overveielse.

42. Fra Formanden for „Foreningen for Udførsel af Havesager“ Mads Johansen af Sødinge om et aarligt Statstilskud. (Indbragt den 1ste December 1886 af Folketingsmanden for Svendborg Amts 5te Valgkreds, Høgsbro, og paany den 14de Februar 1887 af Folketingsmanden for Veile Amts 3die Valgkreds, Th. Nielsen.)

Andragendet er saalydende:

„Undertegnede Formand for „Foreningen for Udførsel af Havesager“ tillader sig herved underdanigst at andrage hos den høie Rigsdag om, at der foreløbig maa blive tilstaaet Foreningen et aarligt Statstilskud paa ca. 4,000 Kroner, for at den til Gavn og med fuld Kraft kan virke for at gjenneføre den Sag, som den har sat til sit Formaal, idet vi, der arbeide for Sagen, ere overbeviste om, at den med Tiden baade kan blive lønnende for Medlemmerne og til Gavn for Samfundet. Ovennævnte Forening stiftedes i December 1884 og tæller nu 558 Medlemmer. Den har til Formaal at fremme Dyrkning af Havesager til Udførsel og at ordne denne. Dette Formaal søges opnaaet ved 1) at staffe Oplysning om Salgsforholdene paa de forskjellige Markeder for Havesager og navnlig paa de store udenlandske Markeder: London, Newcastle og andre engelske Byer, Hamborg, Berlin, de norske Byer osv., 2) ved at ordne Forsendelsen til de forskjellige Markeder, 3) ved at staffe Oplysninger om den hensigtsmæssigste og billigste Emballage og Pakningsmaade, 4) ved at ordne Alt Fragten vedkommende til Lands og til Søs, for at opnaa den bedst mulige Behandling af Varerne, 5) ved at staffe Udsølgere i Udlandet, 6) ved Foredrag at fremme Kjendskab til Dyrkning af de Havesager, der ere stiftede til Export, og 7) ved at udgive et Medlemsblad „Vort Havesager“, der tilstilles alle Medlemmer uden Forhøielse af Kontingentet. I det Hele taget er det Foreningens Opgave at føre den saakaldte „hyperlige Dyrkning af Huslodder“ et Skridt videre, saaledes at den kan blive rentabel, hvad den ved Dyrkning af Koer og Frøavl ikke kan siges at være, men kan blive det, naar Havedyrkning i det Større kommer til. Den vil da paa Huslodder fra 3 Tdr. Land rigelig kunne underholde en Familie, uden at en saadan Husbruger behøver at ernære sig ved Dagleierarbeide, ligesom Gartnerne og større Jordbrugere ogsaa kunne nyde Gavn deraf, og særlig vil Gaardmændshaverne blive større og fljønnere, naar de kan blive en Indtægtskilde, i Stedet for, at de nu som oftest er til Udgift. Men naar denne, som jeg formener, kunde Tanker skal kunne gjenneføres, da er det nødvendigt at vore Havesager kan finde et større Marked for deres Varer end det hjemlige, eftersom dette, ved den for Haanden værende Overproduktion, allerede er oversfyldt. Derved bliver det, efter mit Stjøn, ogsaa først muligt, at de Penge, som Staten og de landøkonomiske Selskaber aarlig stjænte til Fremhjælp af Huslodders Dyrkning, ret kan blive frugtbringende. Jeg har nemlig selv nogen personlig Erfaring i saa Henseende, hvilken det maa være mig tilladt i al Rørlighed at fremdrage. I 27 Aar har jeg drevet end Jordlod paa 1½ Td. Land, og Driften har i dette Tidrum, i Reglen hvert tredje Aar, været præmieret af Svendborg Amts landøkonomiske Selskab med første Præmie, samt af Fyns Stifts patriotiske Selskab med en Pengegave og et Sølvbæger, og dog gav Driften i mange Aar Understud, endstjønt Avlen var udmærket god. Jorden blev i de første 11 Aar gravet og 1/6 blev dyrket med Koer, der blev staldfodret, og gjødet med Kunstgjødning, men Besætningen, til hvilken den meste Aal anvendtes, kunde ikke betale Driftsomkostningerne. I de følgende 11 Aar habdes gode Indtægter ved Koe- og Græsfrøavl, men den hjemlige Overproduktion paa dette Omraade trykkede Priserne ned, saa f. Ex. Kunkelstrø, der i den første Tid kunde sælges til 75 Øre i Detail, maatte i de senere Aar afsendes til 25 à 30 Øre en gros, saa det gav da heller intet Overstud. I de sidste 5 Aar er der gjort Forsøg med Havesager, først til vort eget Marked og i de 2 sidste Aar til Udførsel, og paa den Maade har det vist sig, at ca. 2 Tdr. Land almindelig god Jord godt kan under-